

III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки» (PDT-2022)

напруга 230 В ± 10%, 200 мА, частота - 50 Гц. Стандарти - ISO IEC, GS, протестовані на безпеку.

За дослідженням використаної літератури, щодо інформації про MiLi TRAComputer Extension даний апарат в повній конфігурації ефективно допомагає при захворюваннях та патологіях опорно-рухового апарату, включаючи відділи хребта, а також суглоби кінцівок. За допомогою даного приладу тракції відновлення пацієнта відбувається значно швидше через механізм впливу на порушення, а саме переривчасту та пульсуючу тракцію, що забезпечує TRAComputer та прогрівання ділянки впливу за допомогою мікрохвильової терапії MiLi. Поєднання регульованого витягнення і глибокого прогріву високочастотними електромагнітними хвилями діатермічним приладом MiLi призводять до відмінних терапевтичних результатів, а саме: зменшення больового синдрому, покращення кровопостачання в області дії тракційної системи, зняття напруги м'язів, збільшення меж рухливості, зменшення набрякості, лікування хребтової грижі, зняття утиску нервів.

Процедура повністю безпечна, на відміну від інших видів тракції, оскільки неможливо перерозтягнути і пошкодити м'язові волокна, адже вплив іде під комп'ютерним контролем ваги пацієнта.

Література

1. Попадюха Ю.А. Сучасні комплекси, системи та пристрої реабілітаційних технологій: Навч.посіб. К.: Центр учбової літератури, 2018. 656 с.
2. Попадюха Ю.А. Сучасні комп'ютеризовані комплекси та системи у технологіях фізичної реабілітації: Навч.посіб. К.: Центр учбової літератури, 2018. – 300 с.
3. Вихляев Ю.М. Реабілітаційні технології і технічні засоби для відновлення для людей з обмеженими фізичними можливостями: Навч.посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». Вінниця: Рогальська І.О. 2012. 143 с.
4. Технічні засоби у фізичній реабілітації: Опорний навчально-методичний інтерактивний комплекс. За заг.ред. Т.В Кухтик. Краматорськ: ДІТМ МНТУ ім. Ю.Бугая, 2010. 106 с.

Ю. Мучинська, Т. Чоп

Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя, Україна

РЕКОНСТРУКЦІЯ ТІЛЕСНОСТІ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ЧИННИК СУЧАСНОСТІ

Y. Muchynska, T. Chop

BODY RECONSTRUCTION AS A SOCIAL FACTOR OF TODAY

Поняття «тіло» має велику кількість визначень у всіх сферах людського життя: від побуту до релігійних практик, від медицини до мистецтва, від особистих стосунків до соціальних ролей. В загальному розумінні «тіло» - це фізичне тіло, матеріальний об'єкт, предмет. Більш вужчим поняттям є «тіло людини» - воно є особливим і унікальним, та вирізняється серед інших матеріальних речей.

Тіло - невід'ємна частина людського існування. Понад декілька тисячоліть тому тіло сприймали як ідеалізований образ чогось недоторканого та інтимного. Античний філософ Платон вважав тіло «темницею» душі, апостол Павло «храмом» святого Духу, філософ-стоїк Епіктет називав тіло «трупом», а християни вірять, що тіло не лише фізична оболонка, воно може мати духовну та містичну сутність, бути церквою, суспільством і сім'єю [1]. Український філософ Григорій Сковорода називав фізичне тіло «одягом», «шкірою», Рене Декарт «машиною», для Жана-Поля Сартра, тіло – це Я. Фундаментальна подвійність людського розуміння тіла супроводжує нас і в новому тисячолітті: є ті, хто проголошують це часом «звільнення тіла», і ті, хто незадоволений новими практиками контролю та поневоленням тілесного, аж до крайнього погляду на тіло, яке «втрачається, зникає» [2]. Актуальною лишається думка Г.Гадамера про те, що «доля Західної цивілізації висить на

III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки» (PDT-2022)

волосині між суб'єктивним переживанням людини власного тіла та зростаючою об'єктивацією людського тіла наукою та культурою» [2].

Потрібно розрізнити поняття «тіло» та «тілесність». У філософській традиції ХХ століття поняття «тіло» ототожнюють з реальним фізичним об'єктом, «людське тіло» є «універсальною конституюнтою людини, умовою можливості її буття, тобто її онтологічною сутністю» [3], в той час як «тілесність» визначається «соціальним конструктом», «культурним репрезентантом» [4]. Постмодерн долає «модерне ототожнення тіла із природним об'єктом і надає йому значення ідентифікаційного чинника людської особистості, сучасний філософський дискурс «загострює» на соціально-культурній визначеності тілесності» [там само].

Людська тілесність є частиною соціального простору. Наше існування, становлення та сприйняття себе здійснюється в суспільстві, а отже, залежить від тих очікувань, норм та вимог, які це суспільство формує. Відповідним чином, наша тілесність може конструюватися шляхом захисту, дистанціювання від цих впливів, або шляхом підлаштування під ці стандарти. Аналізуючи історію людства, ми бачимо як змінювались концепції, зображення та дослідження людського тіла. Сучасна доба пропонує різні підходи до розуміння тіла та тілесності: ресоматизація – принцип рівноправності тіла та розуму; соматизація – контркультурна ідеологія звільнення тілесної чуттєвості у 60-ті роки ХХ ст.; психосоматизм – питання контролю та взаємодії тіла і психіки.

Окрему роль у формуванні образу людської тілесності відіграє медіаіндустрія, де відбувається перманентна пропаганда уніфікованих тілесних образів, які доносяться до глядачів топ-моделями та акторами/ками «у відповідності з певними культурними нормами, коли тіло перетворюється на предметний технічний механізм, який треба культивувати, доглядати, піддавати апгрейду. Відповідно до цих програм корегується тілесна самоідентифікація, яка може стати головною метою для особи-глядача»[2]. Тіло сучасної людини оцінюється як «медикалізоване» «технологізоване» тіло, «кібертіло». Його трансформація є бажаною і з позиції фізичного виміру (шейпінг), медичного (пластична хірургія, естетична медицина), когнітивного (імпланти), культурного (ідеологія здорового, доглянутого тіла), економічного (тіло як статусний об'єкт).

Загалом, можна виокремити наступні глобальні сфери реконструкції людської тілесності: Бютифікація, Кіборгізація, Модифікація та Трансплантація.

Бютифікація. Людське тіло має схильність піддаватися трансформаціям з боку різних інстанцій. Однією з таких інстанцій є «естетична медицина» - за допомогою якої людина здатна змінити себе до невпізнання. Тіло перестає сприйматись як щось незмінне, цілісне, формується уявлення про тіло в контексті культу краси та молодості.

Проблема бютифікації полягає в тому, що здебільшого вона носить репресивний характер: бажання змінювати себе виникає під тиском медіа-шаблонів «ідеальної зовнішності», а не задля фізичного чи психологічного комфорту. Як наслідок, людина втрачає межі перетину особистого та соціального, що породжує конфлікт у сприйнятті нею самої себе. Проблема є особливо гострою для етнічних груп. Відсоток представників азіатського, латиноамериканського, афроамериканського походження, які вдаються етнічної пластичної хірургії з метою асиміляції, не зменшується, навіть, зважаючи на зростаючу у останні роки концепцію етнічного різноманіття. Або навпаки, значна частина операцій в етнічних групах здійснюється, щоб відповідати національним канонам краси (коліна у італійців, бюст у росіянок, сідниці у іспанок) [5].

Кіборгізація. На сьогоднішній день кіборгізація - заміна частин тіла на високотехнологічні аналоги, активно розвивається і є доволі затребуваною. Причини, які змушують вдаватись до такого виду реконструкції можуть бути різні: від заміни якогось органу або кінцівки внаслідок нещасного випадку до бажання вдосконалити власне тіло заради збільшення фізичних можливостей чи естетичного ефекту. Зацікавлення кіборгами

III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки» (PDT-2022)

зростає після Другої світової війни, і найчастіше передбачає розгляд в контексті науково-фантастичного доробку, проте стоматологічні імпланти, титанові суглоби, слухові апарати вже є частиною кіборгізації тіла.

Питання кіборгізації для України набуває особливого виміру. Триває війна, і багато людей залишаються без кінцівок, потребують заміни пошкоджених органів. В даному контексті, кіборгізація є досить позитивним явищем, адже вона рятує життя і дає шанс рухатись далі. Проблема полягає саме у сприйнятті кіборгізації. В медіа-просторі кіберлюдина може поставати і як Чужинець, і як Друг. Сучасна молодь розуміє і підтримує, проте для більшості кіборгізація залишається чимось неприродним, дивним та неестетичним[6]. Важливим питанням кіборгізації є зведення розуміння тіла до своєрідного конструктора, частини якого можна удосконалити чи змінити, це призводить до зміщення онтологічних меж людського існування, його розуміння в просторі постідентичності.

Модифікація. Дослідження таких видів соматичної модифікації як татуювання, скарифікація, деформація губ, вуха, язика, носу, у сучасній культурі показують збереження стійкого інтересу та аналізу привабливості таких видозмін у суспільстві. Дослідники тлумачать соматичні модифікації як «засіб невербальної комунікації (Ф.Радцель), «прийом колективної атрибуції» (А.Ван Ганнеп), спосіб «вибудовування меж власного тіла» (Е.Ліч), який допомагає людині визначити свою сутність, місце у світі. Значення соматичних модифікацій має безпосереднє відношення до розуміння людиною самої себе, способах самоідентифікації, адже малюнок, фактура, вид модифікації завжди має смисл, є суто людським явищем, в якому людина набуває додаткових якостей та значень для себе і суспільства. Попри популярність б'ютифікації, татуювання, скарифікація, проколювання все ще залишаються маргіналізованими. Найбільш популярні ці види модифікацій у молоді – це спосіб самовираження та естетична насолода. Несприйняття модифікацій обумовлюється релігійними чинниками та небажанням відкриватись світу.

Трансплантація змінила розуміння тіла загалом. Зміна концепції недоторканності людського тіла відбулась ще у часи Відродження, коли тіло перестало бути священним закритим об'єктом, відбулось стирання кордонів у його використанні. На відміну від модифікації, трансплантологія завжди позитивно оцінювалась як з боку суспільства, так і з боку релігії. Проте є тут місце неоднозначним, з точки біоетики, видам: трансплантація стовбурових клітин, ембріонів, ксенотрансплантація. Трансплантація дала нам розуміння того, що тіло не єдине ціле, а набір частин, які можна віддавати та пересаджувати. Підняла питання ідентичності, чи є тіло моїм Я. Якщо це так, то яку частину свого Я ми готові віддати? І які частини тіла загалом є більш важливі: чи є передача крові більш цінною, ніж яйцеклітини?

Сучасна людина піддає своє тіло різноманітним модифікаціям та впливам, задля того щоб “вписати” його у сучасну культуру, підпорядкувати його “модним” вимогам, що диктує медіа. Саме тілесність виступає основним об'єктом інтересу масової культури, яка має за мету “підігнати” кожного під свої канони. Актуальною залишається проблема сприйняття соціумом нових методів, тенденцій, способів самовираження та вивчення тілесності [7].

Питання конструювання людського тіла, зміни статусу людської тілесності є значно більшим, ніж питання владного дискурсу чи етики, це проблема нового способу розуміння людиною самої себе. Нам стають зрозумілими процеси, які відбуваються із тілом, проте його рецепція як біологічного об'єкту, як «реалізація генетичної програми» може призвести до втрати повноти і глибини його сутності, його значення для нас. Контроль над тілом, який нам здається, ми отримуємо із розвитком біотехнологій та медицини, є, насправді, залежністю від цих галузей. Можливості сучасного світу, технологій, що здатні модифікувати не лише тіло, а і гени людини, є настільки ж потужними, наскільки недосконалими є норми біоетики, не здатні вповні оцінити наслідки глобальної реконструкції людського тіла.

III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки» (PDT-2022)

Література

1. Anthony Synnott Tomb, Temple, Machine and Self: The Social Construction of the Body. URL: <https://www.jstor.org/stable/591202>.
2. Чміль Г. П. Тіло як реальність у знаковій системі екранної культури та сексуальність як її ідеологія / Культурологічна думка. 2020. № 17. С. 19-44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kultdum_2020_17_4.
3. Компанієць Ю.А. Феномен тілесності у сучасному філософсько-культурологічному дискурсі // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. Харків, 2008. №5. С.63-68.
4. Гомілко Ольга Євгеніївна. Ідеї тілесності у західній метафізичній традиції / Наукові записки НаУКМА. Філософія та релігієзнавство. 2003. Т. 21. С. 19-25.
5. Dolnick, Sam. Ethnic Differences Emerge in Plastic Surgery URL: <https://www.nytimes.com/2011/02/19/nyregion/19plastic.html>
6. Чаплінська, Ю., & Кабанова, П. (2021). Кіборгізація людського тіла: світові дослідження та Український досвід. Наукові студії із соціальної та політичної психології, (48(51), 201-219. [https://doi.org/10.33120/ssspj.vi48\(51\).249](https://doi.org/10.33120/ssspj.vi48(51).249).
7. Карповець М. Тіло, мода, ідентичність: постмодерні конфігурації / Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Філософія. 2013. Вип. 14. С. 156-160. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoafs_2013_14_33.

С. Плисюк, Т. Чоп

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ У МИСТЕЦТВІ

S. Plysyuk, T. Chop

MODERN TECHNOLOGIES IN ART

Поняття «сучасні технології» можуть викликати асоціацію із лазерними променями, комп'ютерами та потоками даних, але тепер вони стали невід'ємною частиною художнього процесу.

Ще декілька століть тому твори мистецтва були доступні лише обраним і були свідченням статусу власника. Тепер мистецтво обирає інший шлях – шлях трансляції ідей, особливого досвіду, адже саме поняття унікальності в умовах тотальної репродукції візуальних образів втрачає свою класичну якість з розвитком технологій. Але, разом з тим, ці ж технології дозволили художникам розширити і переосмислити застосування кольору, світла, форми у мистецькому просторі. Незалежно від взаємозв'язку мистецтва і техніки, це справжній факт, що вони пропонують те, чого завжди бажали молоді початківці автори - підстави досліджувати, відкривати щось повністю своє, розширювати встановлені традицією межі.

Сучасні технології пропонують художникам платформи, де вони можуть демонструвати свої навички, ділитися своїми творіннями з цілим світом. Полотно та пензлі сучасні митці змінюють на цифрові планшети та програмне забезпечення. Тепер не потрібно посередників для того, щоб твори мистецтва знаходили своїх власників. Популярність NFT - невзаємозамінних токенів, створених в блокчейні для репрезентації унікальних цифрових активів (витвори мистецтва, музика, предмети колекціонування) [1] та крипто-мистецтва є прикладом того, як технології змінюють ландшафт образотворчого мистецтва: у художників, музикантів, фотографів та інших творців є цифровий захист і платформа для отримання прибутку від їхньої роботи. Звичайно, не все так однозначно, і в контексті NFT унікальність роботи є доволі відносною, адже копії роботи можна завантажити та розповсюдити. Крім